

JAHVE OG ISRAEL: OPPFYLLELSE ETTER NEDERLAG

Bakgrunnsstoff 2 Mos 3,6-14; 6,6-8; Jos 24,1-18; Jer 5,19.22; Esek 16,26-29.34; Hos 9,1; Joh 20,21; Fil 4,4; 1 Tess 1,6; 1 Joh 2,12.

Minnevers “For han som skapte deg, er din ektemann, Herren, Allhærs Gud, er hans navn. Israels Hellige er din forløser, han som kalles hele jordens Gud.” (Jesaja 54,5).

Hosea, som var den siste profeten i nordriket Israel, anvendte ekteskapet som en metafor for å beskrive forholdet mellom Jahve og hans folk. Hans tragiske liv var sammenflettet med hans profetiske oppdrag. Han tok tilbake sin utro kone for å vise at Jahve er villig til å ta tilbake sitt villfarne folk.

Hundre år senere forsøkte Jeremia, som var den siste profeten før fangenskapet i Babylon, å hindre at det samme skulle skje med Juda. Folket i Juda burde ha lært av søsternasjonen Israel, men gjorde det ikke.

Samtidig profeterte Esekiel for dem som var blitt bortført til Babylon. Begge disse profetene anvendte ekteskapsbildet på Juda. Jeremia ble aldri gift. Gud hadde gitt ham beskjed om ikke å gifte seg eller ta del i festligheter, for lyden av ekteskape-
lig glede skulle ta slutt (Jer 16,2-4.8.9). Esekiels kone ble plut-

selig revet bort som et tegn på at tempelet skulle ødelegges
(Esek 24,15-21).

Ukeoversikt **Selv om folket var utro, var Herren villig til å gi dem en ny sjanse.**

SØNDAG

Begynnelsen på forholdet

“Jeg kommer i hu din ungdoms troskap, din kjærlighet i trolovingstiden, da du fulgte meg i ørkenen, i et land der ingen kan så. Israel var hellig for Herren” (Jer 2,2.3).

Jahve kunngjorde seg for Moses og sa at han skulle oppfylle sitt løfte til Israel (2 Mos 3,6-14; 6,6-8). Gud lovte å gjøre dem til sitt folk og gi dem sitt eget land å bo i.

Profetene så på tiden da Israel hadde vært i ørkenen som deres hvetebrødsdager, en tid da de var tro mot Jahve og ikke fulgte andre guder. Israelittene hadde opplevd en stor redning under utvandringen, og denne begivenheten kunne sammenlignes med inngåelsen av “ekteskapsløftene”.

Hvordan forstod Josva det Herren hadde gjort og ville gjøre for Israel i og med at han holdt sin del av pakten? Se Josva 24.

vers 3.4 _____

vers 5-7 _____

vers 8-12 _____

vers 13 _____

Hva måtte isrealittene gjøre til gjengjeld? Se Jos 24,14-18.

Når man leser israelittenes ord slik de står skrevet overfor, kan man ikke unngå å bli slått av hvor oppriktige de var. Så klart vi ikke skal tilbe noen andre guder! Se bare på hva han har gjort for oss!

Til ettertanke Hvor ofte har du gitt Herren et løfte, og ment det oppriktig og ærlig, for så senere å bryte det?

Hvordan kan du sikre deg at du vil forbli tro mot det du har lovt Herren?

MANDAG

Bruden er utro

Tiden under David og Salomo var preget av allmenn troskap mot Jahve. Men for å hindre at hans folk skulle reise til tempelet i sørriket og bli fristet til å gå over til Juda, sørget Jeroboam, den første kongen i nordriket Israel, for å få laget gullkalver i Dan og Betel (*1 Kong 12,28-30*). Ettersom han utpekte sine egne prester, flyttet levittene fra områdene i Israel til Juda (*2 Krøn. 11,13-16*). Senere tiders konger som fikk Israel til å holde seg til andre guder, ble sammenlignet med Jeroboam I (*1 Kong 16,7.26*).

Profetene fordømte Israel og Juda fordi de byttet ut Guds herlighet mot verdiløse avguder (*Hos 4,7; Jer 2,11*) og for å søke hjelp hos andre folkeslag i stedet for å sette sin lit til Jahve (*Jer 2,18*). Jeremia sier at når Juda slik sluttet å stole på Jahve, var det som om folket glemte at det hadde ektet Jahve – Israel hadde glemt sitt smykke og sitt belte (vers 32).

Hvilket slående bilde brukte profetene for å skildre Israels og Judas utroskap?

Jer 5,7 _____

Esek 16,26-29.34 _____

Hos 9,1 _____

I det ene øyeblikket skildres forholdet som en mann og hans kone på deres bryllupsferd; men før man vet ordet av det, selger bruden seg som prostituert. Enda mer grotesk blir det hos Esekiel, for han sier at enda de fleste prostituerte tar seg betalt, så var Juda villig til selv å betale for sine tjenester (*Esek 16,34*)!

Tenk, en kvinne som har en omsorgsfull og kjærlig mann, en som vil gi henne så mye og som gjør alt han kan for henne (*Jes 5,4*), og så forlater hun ham for en lang rekke menn som bare vil ha henne for den sanselige nytelsens skyld.

Det rimer ikke, og det er derfor synden er meningsløs. Hvis vi ikke daglig overgir oss til Gud, vil synden få oss til å gjøre ting som er like tåpelige og uansvarlige.

Til ettertanke **Hvilke tåpelige og uansvarlige ting har du sett mennesker gjøre på grunn av synd? Hvordan kan du beskytte deg selv så du ikke lar synden gjøre det samme med deg?**

TIRSDAG

Troløshetens frukt

Bibelen bruker bildet om en utro kvinne, men det har oftere vært menn som har vært utro mot sin ektemake. I begge tilfeller bryter noen ekteskapet i håp om å finne lykken der det er forbudt å oppsøke den, for så i stedet å finne lidelse og smerte.

En mann forlot sin kone for en annen kvinnes skyld. To år senere hadde hun melket ham for alle hans penger; hun hadde smittet ham med en uhelbredelig kjønnssykdom, og til slutt hadde hun forlatt ham til fordel for en annen mann. Pengelens, syk og knust tryglet han sin første kone om å ta ham tilbake. Hun nektet. Midt oppe i det hele fikk han seg til å spørre Gud: "Hvorfor har du latt dette hende meg?"

Ofte står straffen i forhold til forbrytelsen. Livet i Løftets land forutsatte at israelittene var tro mot Jahve. Da de forlot ham til fordel for andre guder, trengte ikke Gud lenger å verne dem mot andre folkeslag. De måtte høste frukten av sin egen utroskap.

Les Jeremia 5,19. Hvilket viktig prinsipp er i virksomhet her? Se også Gal 6,7.

Les Jeremia 5,22. Hva sier Herren til sitt folk? Hvilket prinsipp er det han forklarer for dem? Og forresten, hvilken advarsel er underforstått her?

Gud har skapt oss; Han vet mer om oss enn vi selv gjør. Og han vet hva som er best for oss; og siden han elsker oss, ønsker han oss bare det beste. Det er derfor han befaler oss å vise ham lydighet (*5 Mos 10,13*). Når vi holder oss til hans lov og lever i pakt med hans prinsipper, vil vi bli spart for mye unødig smerte og lidelse.

Til ettertanke **Hvordan har du opplevd den beskyttelsen og tryggheten som lydigheten fører med seg? Hva har du måttet lære i livets tunge skole?**

ONSDAG

Gjenopprettelse

Da Gud tillot at Israel og Juda ble ført i fangenskap, bort fra det landet som han hadde lovt dem, “skilte” han seg i praksis fra dem (*Jer 3,8*). Men det var ikke hans siste ord. Først sa Jeremia at rop av fryd og glede, og røsten av brudgom og brud skulle forstumme (*Jer 7,34; 16,9; 25,10*). Senere la han til at det bare skal være taust i en begrenset periode, og enda en gang skal det

lyde rop av fryd og glede, rop av brudgom og brud i landet (Jer 33,11).

Hvilken rolle spilte lyden oppfattet som lyden av rop av fryd og glede, rop av brudgom og brud? Hva var det Herren ønsket å si til sitt folk den gang – og til oss som lever i dag? Se også Joh 20,21; Fil 4,4, 1 Tess 1,6, 2 Joh 1,12.

Hvilke løfter kom Gud med til sin utro brud? Jer 25,11; 29,10; Esek 16,60.

Profetenes trussel om straff var iblandet en gnist av håp. Da Jeremia sa at rop av fryd og glede, og røsten av brudgom og brud skulle forstumme (Jer 7,34; 16,9), føyde han senere til at den tause perioden skulle avgrensas til 70 år (Jer 25,11). Da skulle undertrykkerne bli veltet. Hosea talte om en tid for Israel som skulle være preget av mangel på fruktbarhet og fødsler (Hos 9,11), men så skulle det komme en tid med legedom og kjærlighet (Hos 14,5). Så Guds handlemåte er egentlig ikke straff, men oppdragelse.

Til ettertanke Profetene ba Israel vende tilbake til Jahve og lovte at han ville ta dem tilbake. De var sikre på at Israel ville vende tilbake, men gjenopprettelsen av forholdet kan bare avhenge av én ting – at Guds folk oppgir sin avgudsdyrkelse når de vender tilbake til ham og holder hans bud og igjen setter hele sin lit til Jahve.

TORSDAG

Nye paktsløfter

Det er ille nok når en kvinne er utro mot sin mann, men billedbruken viser en kvinne som solgte seg selv som prostituert. Tenk å synke så lavt! Og likevel var Herren villig til å ta Israel tilbake, han var ennå villig til å tilgi og lappe sammen igjen det ødelagte forholdet. Og han ville ikke bare ta dem tilbake, for han ville gjøre enda mer for dem.

Les Jeremia 31,31-37 (se også Gal 3,29; Hebr 8,7-13; 10,16.17). Hva var budskapet til det gamle Israel, og for oss i dag? Hvilket håp og hvilke løfter inneholder det til oss?

Ikke nok med at Herren ville tilgi deres synd; han lovt å skrive loven i deres hjerter og i deres sinn (*Jer 31,33*). Denne teksten er evangeliets grunnlag og nådens gåte. Dette er den nye pakt, og den utgjør fundamentet for hans løfter til alle som har overgitt seg til Jesus i tro og lydighet.

Kanskje faller vi og synder og gjør feil, men takket være Jesus – og alt det han har gjort og fortsatt gjør for oss – vil ikke Gud forlate oss. Frelsesplanen tilbyr tilgivelse for alt; ingen synd er for stor, ingen synder er for ond til at de kan finne tilgivelse ved korsets fot. Dette var på sin egen måte det budskapet Gud hadde til det gamle Israel; og i vår sammenheng er det lyset som skinner fra Golgatas kors, Herrens budskap for sitt folk som lever i dag. Selv om vi har “drevet utukt”, elsker Herren oss og ønsker oss tilbake, for han elsker oss og har omsorg for oss. Men han tvinger oss ikke; i stedet drar han oss med “kjærlighets tømmer” (*Hos 11,4*).

Har du drevet utukt? Har du foraktet Guds kjærlighet? Han sier: “Kom tilbake! Jeg vil lege deg og tilgi.” Spørsmålet blir nå: “Hva svarer du?”

FREDAG

Videre studium

“The Role of Israel in Old Testament Prophecy” i *The SDA Bible Commentary*, bind 4, side 25–38.

“Dette var ikke de eneste profetiene som de landflyktige kunne grunne sitt håp om en rask utfrielse på. De hadde også tilgang til det Jeremia hadde skrevet, og der stod det klart og tydelig hvor lang tid det ville ta før det bortførte folket fikk vende tilbake fra Babylonia. ‘Men når sytti år er omme, vil jeg kreve kongen i Babylonia og hele folket der til regnskap for deres misgjerning, lyder ordet fra Herren. Kaldeernes land vil jeg også straffe, og jeg gjør det til ørken for alltid.’ Jeremia 25,12.

Herren ville være nådig mot Judas rest som svar på deres inderlige bønner. ‘Når dere søker meg, skal dere finne meg. Ja, søker dere meg av et helt hjerte, lar jeg dere finne meg, sier Herren. Så vil jeg vende lagnaden for dere og samle dere fra alle de folk og steder som jeg har drevet dere bort til, lyder ordet fra Herren. Og jeg vil la dere komme tilbake til det stedet jeg førte dere bort fra.’ Jeremia 29,14.” – *Alfa og Omega*, bind 3, side 288 (PK:552, 553).

Spørsmål til drøftelse

1. Snakk sammen om hvordan synd kan få mennesker til å gjøre fornuftsstridige og lettsindige ting. Hvordan kan det ha seg at mennesker som vet bedre, likevel lar seg rive med av sine lidenskaper? Hvordan kan man hjelpe mennesker som slår inn på denne veien?
2. Snakk sammen om den tanken at Guds lov er et vern. Hva vil det si? Hvordan beskytter den oss? Hva beskytter den oss mot? Og hvorfor er ikke troskap mot loven og de livsprinsippene Gud har gitt oss noen garanti for at vi skal slippe lidelser?
3. Onsdagens avsnitt talte om den glede, lykke og fred som er en følge av å være frelst. Snakk sammen om hva det er ved å tjene Herren som gir glede, lykke og fred. La hver enkelt dele

sin erfaring med gruppen. Forsøk å lære av hverandre. Hvorfor er det så viktig – i en verden som er full av avguder (av forskjellig slag) – at vi konsentrerer oss om de velsignelsene og godene som vi har fått som Guds barn?

Sammendrag Vi må ikke dømme israelittene fordi de sviktet Herren. For hvor trofaste er egentlig vi mot de paktsløftene vi har gitt Herren – vi som ser hvordan det gikk med dem?